

Remont grobu wojennego w Ptaszkowie

Dbanie o groby poległych w różnych konfliktach zbrojnych należy do obowiązków Wojewody na mocy zapisów ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz.U. 2018 poz. 2337). Zadanie to jest realizowane poprzez prowadzenie ewidencji tych obiektów [art. 5a], jak również udzielanie samorządom (na mocy dwustronnych porozumień) dotacji celowych na utrzymanie, remonty i prace konserwatorskie [art. 6 ust. 3]. W ten sposób miejsca wiecznego spoczynku żołnierzy różnych armii, powstańców oraz cywilnych ofiar działań wojennych objęte są opieką Państwa Polskiego.

Z tymi obiektami związane są różne, często tragiczne, wydarzenia, nawiązujące do burzliwej historii Wielkopolski w ostatnich wiekach. Do wielu z nich doszło w drugiej połowie stycznia 1945 r., kiedy to przez Wielkopolskę przetoczył się front i zakończyła się niemiecka okupacja. Co istotne, w prowadzonych wówczas walkach udział wzięli nie tylko żołnierze, ale także cywilni ochotnicy. W licznych starciach z hitlerowcami wielu z nich oddało życie, a świadectwem ich poświęcenia są rozrzucone po całym województwie groby. Z taką sytuacją mamy do czynienia m.in. na cmentarzu parafialnym w Ptaszkowie w Gminie Grodzisk Wielkopolski.

Zgodnie z zachowanymi przekazami, w dniu 25 stycznia 1945 r. nad Ptaszkowo nadleciały niemieckie samoloty, które zrzuciły bomby na miejscowy kościół. W tym znajdował się magazyn z odzieżą i sprzętem wojskowym. Pilnowała go grupa miejscowych ochotników, młodych mężczyzn, najprawdopodobniej bez przeszkolenia wojskowego i z niewielkim doświadczeniem bojowym. Ich wcielenie do oddziałów liniowych nie przyniosłoby korzyści w walkach z Niemcami, ale za to ich zapał pozwalał na pełnienie istotnych z punktu szybko przesuwających się wojsk zadań. Opisywane bombardowanie okazało się nadzwyczaj skuteczne. W nalocie zginęli Edward Wróbel (ur. w 1920 r.), Jan Pytlas (ur. w 1920 r.), Czesław Szczeszek (ur. w 1919 r.), Józef Milczyński (ur. w 1913 r.) i Ignacy (Ignac) Jakubowski (ur. w 1911 r.). Pochowano ich we wspólnym grobie na miejscowym cmentarzu parafialnym.

Przez wiele lat mogiła ta miała charakter ziemny, z wysokim betonowym obramieniem i centralnie usytuowaną pionową płytą z tablicą inskrypcyjną. Na mocy porozumienia z dnia 11 kwietnia 2022 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. 2022 r., poz. 2883 i 3941) Gmina Grodzisk Wielkopolski zrealizowała zadanie polegające na całkowitej wymianie opisywanego nagrobka. Na ten cel z budżetu Wojewody Wielkopolskiego zostało przeznaczonych ponad 18 tys. zł. W efekcie przeprowadzonych prac stary, wyraźnie już podniszczony nagrobek został zastąpiony przez nowy, wykonany całkowicie z granitu.

Grób zbiorowy przed remontem:

Przykład uszkodzeń grobu zbiorowego:

Grób zbiorowy po remoncie:

Płyta z inskrypcją na grobie zbiorowym:

